

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaterdag Avond.

WOENSDAG, 18 JANUARIJ.

De Prijs der Courant is f12 in het jaar, de afzonderlijke nummers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 17 Januarij.

Vergelijkende Staat van de opbrengst der opcenten en eigene middelen, ten behoeve dezer stad geheven over de twaalf maanden van 1852 en 1853.

	1852.	1853.	Raming.
Geslagt	opcenten . . . f 22,480.96; eigen middelen - 5,229.15; f 27,710.12	f 18,681.07; - 4,221.62; f 22,902.70	f 17,500.00. - 3,000.00. f 20,500.00.
Gemaal	opcenten . . . f 96,428.53; eigen middelen - 3,465.36 - 99,893.89;	f 100,103.83; - 3,773.32 - 103,877.15;	- 97,200.00. - 2,800.00. - 100,000.00
Wijn	- 14,286.45	- 14,500.50	- 14,000.00
Binnenlandsch Gedistilleerd	opcenten . . . f 18,579.42 eigen middelen - 24,623.88 - 43,203.30	f 18,888.90 - 21,283.86 - 40,172.76	- 24,000.00. - 21,000.00. - 45,000.00
Buitenlandsch Gedistilleerd	opcenten . . . - 1,003.01 eigen middelen - 1,886.70 - 2,889.71	f 912.96; - 1,552.03 - 2,464.99;	- 1,600.00. - 1,100.00. - 2,700.00
	f 187,983.47;	f 183,918.11	f 182,200.00

Over 1853 f 4065.36; mindere opbrengst dan over 1852; doch f 1,718.11 meer dan de raming op de begroting van 1853 uitgetrokken. Onder de opbrengst van het geslagt over 1852 was evenwel begrepen de belasting op schapen en varkens, die over de eerste tien maanden van dit jaar alleen aan opcenten heeft opgebracht f 2,969.94. De teruggegeven belasting bij uitvoer der verschillende voorwerpen, van verbruik is van de opbrengst niet afgetrokken. Zij bedroeg in het geheel over 1852 f 4,865.18; en over 1853 f 4,306.11.

Heden morgen had de Korenmoledaarsknecht Dirk van Herwaarden, in den molen de Oranjeboom bij de Koepoort, het ongeluk om achterover te slaan en ter hoogte van circa 20 voet zoodanig te vallen, dat de dood er bijna onmiddellijk op is gevolgd. De overledene was 60 jaren oud en laat een weduwe na die verlamd is, en een kind.

Het getal opgenomen in het werkhuis, in de drie laatste dagen, is geweest als volgt:

15 Januarij	750	volwassenen,	327	Kinderen,	te samen	1057.
16	717	»	331	»	»	1048.
17	759	»	343	»	»	1107.

Van Boskoop wordt aan de N. R. Cour. berigt: Door de langdurige droogte in het najaar van 1853, de spoedig ingevallen vorst en het onbevoerd blijven des waters in de polders, heeft de visch het op vele plaatsen leed kwada. In den Haag-Boskoopse polder is dit zoo zeer het geval, dat de visschen bij honderden dood worden gevonden onder het ijs. Het sneeuw-water heeft er vooral niet veel goed aan gedaan; als nu de watermolens maan, komt de visch bij duizenden op den strooth, door het wegmaken van het water veroorzaakt, naar den molen. Zoo heeft de molenhaaf van gezeeden polder gepasseerden Zaterdag en Zondag verscheidene honderde ponden snoek, brasem, voren, paling enz. gevangen. Ofschoon dit een groot voordeel voor hem is, niet men de buitengewone vangst toch zeer bejammeren, dewijl de polder er door ontvolkt wordt en de visch er jaren lang schaars zal zijn. Nog zou het vangen der grootte visschen zooveel schade niet doen, doch de duizende bij duizende kleine vischjes die sterven, of door het waterrad heen gaan en zoo in den boezem komen, is nog als het grootste kwaad te beschouwen.

De Duitse watersmaatschappij heeft H. Dooderday te Amsterdam een vergadering gehouden, onder voorzitterschap van den Heer Mr. J. van Lennep, waarin onder anderen besloten is het kapitaal met f 300,000 te vermeerderen.

De te Amsterdam te huis behoorende kof Everhardus, Kap. Bakker, is den 8den, op de hoogte van Ratrayhead, met man en muis gezonken. Enige zeilen en rondhout, zonnede scheepspapieren, (waaruit men den naam van schip en gezagvoerder heeft opgemaakt), zijn aan wal gereden en geborgen. Ook wordt van Aberdeen van den 12den berigt: H. Dingsdag is ongeveer 6 mijlen ten noorden van deze haven, aan strand gedreven een verlaten Hollandsch vaartug. Naar men veronderstelt, moet het de Lambert, Kap. Karst, zijn, naar een gedeelte van het Logboek van dat schip aan strand is gekomen. Het schip is in diep water gezonken.

Bij gelegenheid van de inwijding van een nieuw schoolgebouw te Casselrood, den 11den dezer, bevond zich daar de Nestor der Onderwijzers, de Heer Netel, van Linnem, een man van 86 jaren, die nog dagelijks met

den meesten lust en naar eisch, geheel alleen, zijne moeijelijke betrekking vervult, in den morgen al wandelende tot de feestviering was opgekomen, en het genoeg had, er een zijner voormalige leerlingen, thans een grijsaard van 79 jaren, in den besten welstand te mogen ontmoeten.

— Te Bontenisse, bij Hulst, is zekere Ch. Wicmaas gevangen genomen wegens het vervaardigen van valsche munt.

— De gewezen stads-architect te Zwolle is naar de correctiemeeting zitting van de Regibank aldaar verwezen, omdat hij, tijdens zij genoemde betrekking bekleedde, uit het stads-olijmagazijn telkens 100 kannen olie naar zijne woning had doen brengen en die tot eigen gebruik aan te wenden, waartoe hij wist geene bevoegdheid te hebben.

— Te Zwolle vierde den 12den Berig. Meelboom in het R. K. gesticht der zusters van liefde haren 100sten verjaardag. Zij verdiende te voren haar onderhoud als dienstbode, was nooit gehuwd en werd voor 5 jaren in het gesticht opgenomen. Zij geniet nog een goede gezondheid en heeft het gebruik van hare geestvermogen.

GRAVENHAGE, 17 Januarij.

Bij Koninklijk besluit van den 13den dezer, is aan den Heer P. C. Swaan op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als Ontvanger der directe belastingen te Bergen op Zoom, behoudens aanspraak op pensioen, voorts zijn de beide ontvang-kantoren der directe belastingen en van de in- en uitgaande regten en accijnsen aldaar, vereenigd en tot Ontvanger benoemd de Heer G. M. de Plomies, thans Ontvanger der in- en uitgaande regten aldaar.

— Bij Koninklijk besluit van den 14den dezer is de Heer P. E. Smeets, concierge van het burgerlijk en militair huis van verzekering te 's Gravenhage, benoemd tot Broeder der orde van den Nederl. Leeuw.

Bij Koninklijk besluit van dien zelfden dag is benoemd tot Directeur van het postkantoor te Velp, de Heer E. l'Archer Month, thans Commies der posten van de 3de klasse.

— Z. M. heeft het volgend besluit genomen tot handhaving van het eigendomsrecht van den Staat op de gouvernementen-archieven in de Koloniën en bezittingen van het rijk in andere werelddeelen.

In de Koloniën en bezittingen van het rijk in andere werelddeelen vermag niemand, van welken rang of staat hij zij, zonder daartoe uitdrukkelijk van regeringswege te zijn gemachtigd: a. aan onbevoegden inzage, afschrift of uittreksels te geven van de archiven van het gouvernement, of van die van eenige op hoog gezag ingestelde administratie of inrigting van openbaar bestuur; b. eenig gedeelte van die archiven, ook niet bij wege van uittreksel, door den druk of eenige andere wijze openbaar te maken; c. eenig gedeelte van die archiven, niet vereischt voor de verrigting der hem van regeringswege opgedragen werkzaamheden, onder zich te houden.

Onder de archiven voormeld, zijn begrepen alle acten en bescheiden door de Besturen in de Overzeesche bezittingen van het Opperbestuur in het moederland ontvangen.

Bij het verlaten van 's Lands dienst, zijn de ambtenaren verplicht, alle gouvernements-stukken welke zij onder zich hebben, ter beschikking te stellen der Regering.

Burgerlijke ambtenaren en militairen, het verbod van art. 1 overtredende, worden uit 's Rijks dienst ontslagen.

Het genot van pensioen vangt niet aan, vóór dat de volledige af- en overgifte hebben plaats gehad, en vervalt bij mededeeling of openbaarmaking, hetzij met, hetzij zonder medewerking van derden.

Voormalige niet-gepensioneerde ambtenaren, welke dit besluit overtreden, worden bij regterlijk vonnis veroordeeld in eene geldboete van f 1000 tot f 3000, te verhalen bij lijfswang.

— Het bal, gisteren avond ten Hove gehouden, was zeer luisterrijk. Het werd door HH. KK. HH. Prins en Prinses Hendrik en Prins en Prinses Frederik bijgewoond. Onder de genoodigden merkte men op de leden van het corps diplomatique, de Ministers enz.

— Vrijdag jl. waren aan het diner bij Z. M. den Koning de Heeren Ministers genoodigd.

— De gemagtigde van H. K. H. Prinses Marianne alhier, heeft gisteren, uit naam van die Prinses, aan de armen eene uitdeeling van levensmiddelen en brandstoffen gedaan. Honderde behoeftigen bevonden zich voor zijne woning tot ontvangst dier milde gift, die op nieuw het bewijs levert, dat de Prinses, hoezeer zij zich ver buiten het vaderland bevindt, de armen der residentie niet vergeet.

— Gisteren middag heeft de Heer de Belmont, Zaakgelastigde van de Vereenigde Staten van Noord-Amerika bij het Nederl. Hof, een groot diplomatiek diner gegeven.

— In deze residentie bevindt zich de Heer Maupre, Hoogleraar in de Geneeskunde aan de Hoogeschool te Napels, die aan Z. M. zal opdragen en aanbieden een door hem vervaardigd werk, het geneeskundig vak betreffende.

— In de laatste dagen hebben er langdurige vergaderingen van den Ministerraad plaats gehad.

— Het Provinciaal Gerechtshof van Zuidholland heeft uitspraak gedaan in de zaak van den Heer van Toorn, Gouvernements-Solliciteur alhier, aan wien, volgens de acte van beschuldiging, door het O. M. was ten laste gelegd diefstal van een certificaat van f 1,000, door middel van een valschen sleutel, en later bij het requisitoir ter openbare terechtzitting, misbruik van vertrouwen, door te hebben verkocht een certificaat, dat, volgens gezegd requisitoir, aan hem zou zijn in bewaring gegeven. Het Hof heeft den beschuldigde vrijgesproken en zijne onmiddellijke in vrijheidstelling bevolen.

LEEUWARDEN, 13 Januarij.

De cholera die hier sedert eenige dagen heerscht, heeft tot op gisteren 22 personen aange tast, waarvan 16 zijn overleden, 3 in behandeling en 3 hersteld. De ziekte blijft nog nagenoeg op dezelfde hoogte.

— De longziekte onder de runderen was in de laatste drie weken weder toegenomen.

— Den 9den waren hier vier gevangenen uit het tuchthuis ontsnapt, die echter spoedig weder aangehouden en teruggebragt zijn, een er van zal waarschijnlijk zijne vlugt, waarbij hij aan 't hoofd is verwond geraakt, met den dood bekopen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGLAND.

LONDEN, 14 Januarij.

De Minister van Buitenl. Zaken Lord Clarendon heeft in de vorige week gehoor verleend aan eene deputatie van een alhier gevestigd genootschap het Protestantsch Verbond, welke hem de bescherming der godsdienstvrijheid van Britsche Protestanten in het buitenland kwam aanbevelen. De deputatie wees op de behandeling der Protestanten in Toscana, in Spanje, in Portugal, op Malta, en zeide verder: „Wij zijn ten volle overtuigd van de rechtvaardigheid en belangrijkheid van het algemeene beginsel, dat de soevereiniteit van elken Staat het recht bevat om zijne eigene wetten te maken en de voorwaarden te bepalen waarop hij aan vreemdelingen wil vergunnen in zijn gebied te woen of zich neder te zetten. Maar wij meenen ook dat de vriendschappelijke betrekking met een anderen Staat steunt op de voorwaarde van wederkeerigheid, en dat Engeland, zonder de bevoegdheid der wetgevende magt van andere Staten te betwisten, van zijne zijde als eene voorwaarde van voortdurende vriendschap verlangen mag, dat aan alle Britsche onderdanen buiten 's lands dezelfde vrijheid van godsdienstoefening worde verleend welke aan vreemdelingen van elk geloof op het Britsche grondgebied is gewaarborgd. Zonder eenig gevaar van politieke verwikkelingen zou de Britsche Regering kunnen verklaren dat het geen diplomatieke betrekking wil aannemen met eenigen Staat die in zijn gebied aan Britsche onderdanen godsdienstvrijheid onthoudt. Moet dit werkelijk de afbreking van het diplomatiek verkeer met eenig land ten gevolge hebben, dit zou niet noodwendig oorlog en strooming van het handelsverkeer medebrengen, daar de handelsbelangen van Engeland, gelijk met die der Vereenigde Staten in verscheiden landen het geval is, genoegzaam zouden kunnen worden beschermd door Britsche Consuls. „En allen getalle is het voor Groot-Britannië, hetwelk door de Voorzienigheid tot den hoogsten rang onder de natien verheven is, een heilige en gebiedende plicht de gewetensvrijheid te handhaven. Het is aan zich zelf en

aan het Protestantismus, waardoor het groot geworden is, verschuldigd allereerst zijne ingenomenheid met het Hervormde geloof te doen blijken en niet te duden dat Britsche Protestanten buiten 's lands wegens de vreedzame belijdenis hunner godsdienst worden beleedigd of benadeeld.”

De Minister antwoordde dat hij hetgeen door de deputatie was voorgedragen, in ernstige overweging zou nemen en ook in den Ministerraad in behandeling zou brengen; en dat de Regering niets ongedaan zou laten in deze aangelegenheid, ten opzichte waarvan het heerschende en juiste gevoelen, zeide hij, door de deputatie was uitgedrukt.

— Het jaarlijksch inkomen der Anglikaansche kerk bedraagt 60 miljoen gulden.

— De sterfte is in 1853 te Glasgow buitengemeen groot geweest, ofschoon de cholera daar niet meer dan 151 slagtoffers maakte. Terwijl toch de bevolking op ongeveer 385,000 zielen geschat wordt, heeft het getal der overledenen 15,288 bedragen, hetwelk 3,637 meer is dan in 1852. Een groot aantal menschen en kinderen is aan teringziekte bezweken.

— In den beestentuin alhier is met goed gevolg eene operatie op een tijger verrigt wiens nagels in het vleesch waren gegroeid, terwijl hij door middel van chloroform bedwelmd was.

— Te Edinburg kreeg onlangs de leeuw Wallace, in Wombwells menagerie, onder het eten een been in de keel, ten gevolge waarvan het als razend rondlopende dier zoude zijn bezweken, zoo niet een der oppassers den moed had gehad zijne hand in den muil van het dier te steken en het been te verwijderen.

— De luchtreiziger Kight, die te Bombay was opgestegen, is in zee gestort en omgekomen.

FRANKRIJK.

PARIS, 15 Januarij.

Door het overlijden, dezer dagen, van een lid der doorluchtige en wijdervermaarde familie Montmorency, is die familie geheel uitgestorven.

— Op den weg van Sedan is in de afgelopen week een man en in de omstreken van St. Menchould zijn twee jonge schoorsteenvegers door de wolven verslonden. Een voerman, die zich op den weg van Hayange bevond, zou hetzelfde lot hebben ondergaan, indien hij niet een pak papieren, dat hij bij zich had, in brand had gestoken, en daardoor die dieren verschrikt had en op de vlugt gejaagd.

PRUISSEN.

De hondsdelheid is te Paderborn, waar zij zich voorleden jaar vertoond had, thans zoo sterk toegenomen, dat men zich daar en in de omstreken niet meer veilig op straten of wegen begeven kan. Zoo werden onlangs nog 19 menschen door een dollen hond aangevallen en vreeselijk gebeten. Het bestuur der plaats heeft thans besloten op alle plaatsen waar de ziekte zich in het laatste jaar vertoond had, alle honden te doden. Dienvolgens is aan de Koninklijke Regering daartoe verzoek gevraagd, en inmiddels zijn alle honden aan de ketting gelegd en is gedurende 6 maanden het losloopen verboden.

— De oudste der Hoogleraren aan de Göttingische Hoogeschool, de bekende taalkundige Mitscherlich, is den 6den in den ouderdom van 94 jaren overleden.

TURKIJE.

Eene tijding uit Konstantinopel, medegedeeld door den officiële Franschen *Moniteur* van Zaterdag 11, meldt dat den 6den dezer eene Turksche legerafdeeling van 15,000 man met 15 stukken geschut, de versterkte stelling van Cetalje nabij Kalafat aangevallen en vermeesterd heeft, waarbij de Russen 2500 man hebben verloren. Russische troepen, die ter versterking van Karaul aanrukten, ten getale van 18,000 man, hebben moeten terugtrekken met verlies van 250 man.

Den 7den is er weder met verbittering gestreden zonder eenig beslist resultaat, en den 8den des morgens het gevecht hervat.

De ministeriële Parijsche *Patrie* zegt: Een heden alhier ontvangen berigt, waardoor de mededeeling van den *Moniteur* aangevuld wordt, houdt in dat het bij Cetalje geleverde gerecht voor beide partijen bedenkelijke gevolgen gehad heeft. De Russen hebben echter moeten terugtrekken naar Manzatday in de omstreken van Krijowa, met achterlating van 4 stukken geschut.

Volgens een telegraphisch berigt uit Weenen, duurde de strijd nabij Cetalje den 9den nog voort, en was het voordeel aan de zijde der Turken, zijnde deze voorwaarts gedrongen tot voorbij Cetalje.

Cetalje of Tchetalj, waar dit gevecht voorviel, is eene vesting die het Donau-dal beheerscht, ongeveer 6 mijlen boven Waidin en Kalafat gelegen; en het is waarschijnlijk dat de Russen hoopten de Turksche stelling om te trekken en wellicht de rivier over te steken op of boven dit punt. De Turken zijn hier alzoó aanvallend te werk gegaan, en hebben met goeden uitslag eene Russische legerafdeeling aangevallen in een verschaast kamp, dit is verre het grootste wapenfeit door het Turksche leger sedert het begin van den oorlog verrigt. Het was echter klaarblijkelijk van wezenlijk belang voor de Turksche krijgsoverhebbers te Kalafat, de Russische krijgsmagt te verdrijven uit eene stelling waardoor zij het bovenste gedeelte der rivier beheerschte en waarvan zij ongetwijfeld grootelijks partij zou getrokken hebben in de voorgenomen operatiën tegen de linie van Kalafat zelf.

De *Times* deelt uit Belgrado ook dergelijk berigt mede. Voorts verhaalt dat blad dat de Russische regering aan al zijne oorlogsschepen last gegeven heeft om naar Sebastopol terug te keeren, zoodat de Keizer althans op één element terugdeinsde. De vier Mogendheden zijn het onderling en met Turkiye eens over de aan Keizer Nikolaas aan te bieden voorwaarden. Verwerpt hij ze, dan verwerpt hij hetgeen gansch Europa zich verbonden heeft door te

zetten; en dan vondt hij, wat gansch Europa zich verbonden heeft te weigeren. Zoo ver was de onderhandeling nog nimmer gekomen; en het antwoord van het Hof van St. Petersburg op deze laatste opening zal beslissend zijn. De mededeeling, die het thans ontvangt, is het ultimatum van de Porte en van hare bondgenooten.

— De halffofficiële *Oesterr. Corresp.* bevestigt het bericht dat de Fransche en de Engelsche vloot den 3den dezer de Zwarte Zee binnengeleopen zijn, en voegt er bij, dat de Russische overheden te Sebastopol van Englands zijde kennisgeving hadden ontvangen van de aanstaande verschijning der vereenigde Fransche en Engelsche vloot in de Zwarte Zee, met verklaring tevens dat deze maatregel alleen tot bescherming van Turkye's vlag en grondgebied strekte, en niet tot afbreking der vriendschappelijke betrekkingen met Rusland.

— De vertegenwoordigers der vier westelijke Mogendheden, zegt de ministeriele *Preuss. Corresp.* van den 14den dezer, zijn thans bezig de uitkomsten der laatstelijk te Konstantinopel gevoerde onderhandelingen in eenen bepaalden vorm te brengen, die tot grondslag dienen kan voor gezamentlijke bemoeijingen tot oplossing der verwikkelingen in het Oosten. Behoort men zich te onthouden van elke voorspelling omtrent de gebeurtenissen der naaste toekomst, even noodig is het den tegenwoordigen staat der zaken juist voor te stellen, en het feit te doen uitkomen dat de gezamentlijke werkzaamheid der Weener conferentie niet is gestaakt maar steeds naar het herstel des vredes streeft.

— De Parijsche *Patrie* verzekert dat de vereenigde vloeten in de Zwarte Zee zijn binnengelopen. Zij hebben ter reede van Beikos 3 Engelsche en 3 Fransche lineschepen benevens verscheiden fregatten achtergelaten om den Bosporus te beschermen. De eerste divisie der Turksch-Egyptische vloot is insgelijks de Zwarte Zee binnengelopen met het convooi, hetwelk aan het Turksche leger in Azië troepen, wapenen en ammunitie toevoert.

Uit Toulon is het stoomfregat de *Vauban* naar Konstantinopel vertrokken om zich bij het Fransche eskader te voegen.

VEREENIGDE STATEN.

In eene particuliere correspondentie van de *Amsterd. Cour.*, komt na de vermelding van bplóopen die te New-York hadden plaats gehad, het volgende voor: »Wat hiervan zij, het is duidelijk dat de Protestanten beginnen in te zien, dat de R. K. Geestelijkheid voor de eendragt der verschillende Staten, en voor de zoo duur verkregen vrijheid, gevaarlijk kan worden, zoo zij het niet reeds is. De heerschzucht, een zoo onmiskenbare trek van dat ligchaam, dwingt hen niet te rusten alvorens zij hante regten zooals zij die inzien gehandhaafd hebben, dat is: alvorens zij alles wat hen omringt van zich afhankelijk hebben gemaakt. In een land waar alle posten nagenoeg van hoofdelijke stemming afhangen, is het gemakkelijk voor eene groote minderheid, wanneer die onder een hoofd werkzaam is, de meerderheid uit te maken, en dit hoofd vindt de Roomsche minderheid in haren Paus, of ten minste in haren Aartsbisschop. Tegen het gevaar daarvan kan men niet te dringend waarschuwen en niet te zeer op zijne hoede zijn.

Omtrent het verbranden van het clipperschip *Great Republic* (in ons voorlaast nomm. vermeld) bevat een dagblad het volgende: De vernieling van dat schip wordt te recht beschouwd als een nationale ramp. Het was niet alleen een der schoonste schepen die ooit gebouwd zijn; maar zijn buitengewone grootte en de verwachtingen die men van hetzelfde koesterde, maakten het eenigermate een voorwerp van nationale trots en belangstelling. Algemeen verwachtte men dat de *Great Republic* alle mededingers zou voorbijnellen en den palm zou behalen in den wedstrijd tusschen al de volken der wereld; en juist toen zij haren eersten grooten togt zou ondernemen, is zij door vuur vernield.

Buitendien was dit schip eene wetenschappelijke proefneming: het zou doen blijken, of de spoed van een schip steeds toeneemt met de grootte; dan wel of onze scheepsbouwmeesters reeds de hoogst mogelijke mate van snelheid hebben bereikt en gekomen zijn tot de grens, die bij den scheepsbouw niet dan met vermindering der veiligheid en met onmatige vermeerdering der kosten zou kunnen worden overschreden. Gelukkig was de *Great Republic*, schip en lading, voor een groot deel der waarde verpkerd tegen brandschade, zoodat de scheepsbouwmeester een nieuw proefstink zal kunnen leveren.

Eene onderwijzers te Norfolk is door de jury tot een piaster geldboete en zes maanden gevangenisstraf veroordeeld, als hebbende aan kleurlingen onderwijs in het lezen en schrijven gegeven, in strijd met de wetten van den Staat Virginia.

In 1790 waren in deze Staten 687,875 slaven en in 1850, 3,170,589.

WEST-INDIE.

SURINAME, 26 November.

De alhier met 's Lands transportschip *Mervode* van Java aangebrachte Chinesen, ten getale van 14 (vijnde er gedurende de reis 4 overleden), zijn dadelijk na aankomst vervoerd naar de Regerings-plantage Catharina Sophia, alwaar zij bestemd waren, om als suikerkokers en riolplanters werkzaam te zijn. Na aldaar behoorlijk geknust te zijn, en eenige dagen rust te hebben genomen, zijn zij door den Gouverneur in persoon bezocht, bij welk bezoek is gebleken, dat zij er allen gezond en wel uitzagen, dat zij zeer tevreden en opgetruid waren, dat zij te werk gesteld zijnde, zeer gewillig deden, wat hun bevolen werd, en dat zij den arbeid, zoowel in de fabriek als op de velden, naar behooren verrigten, weshalve deze aanvankelijk gunstige uitslag grond geeft voor de verwachting, dat deze proeve, tot overbrenging van Chinesche werklieden naar Suriname, met eene goede uitkomst zal worden bekroond.

Ook in de Engelsche bezittingen is de proef genomen of Chinesche landverhuizers daar even goed als koken uit India en vrije Afrikanen tot den

veldarbeid zouden kunnen worden gebezigd, en schijnt volgens het officiële verslag in Guyana en op Trinidad, zoo goed gelukt als mogelijk was bij de weinige zorg en beleid waarmede de lieden gekozen en overgebracht waren. Hetgeen men van hen gezien heeft, geeft reden om te denken dat zij onder gunstige omstandigheden zoo goede arbeiders zullen bevonden worden als de kolonie nog nimmer gehad heeft. In Guyana hoopt men in het vervolg 1500 Chinesche arbeiders in het jaar te zullen kunnen aanvoeren, half op kosten der kolonie en half voor rekening der planters. Op Trinidad is besloten in het loopende jaar nog 300 aan te voeren, waarvan de helft vrouwen moesten zijn. Of dit bij de tegenwoordige hooge scheepvracht op de voorgenomene wijze zal kunnen geschieden, en of Chinesche vrouwen tot landverhuizing zullen zijn te bewegen, is twijfelachtig. Het getal mannen, die gezind zijn op gunstige voorwaarden China te verlaten en elders te komen arbeiden, schijnt grenzenloos te zijn. Ook is volgens sommige deskundigen de aanvoer van Chinesche vrouwen niet moeilijk; is dit het geval, dan alleen kan men er op rekenen dat de Chinesche landverhuizer voortdurend in de kolonie zal blijven.

CHINA.

HONG-KONG, 27 November.

Tijdingen uit Shangai berigten, dat de strijdende magten, door tusschenkomst van vreemden, die aan beide de partijen wapenen en krijgsbehoeften hadden verkocht, met afwisselend geluk, maar zonder een beslissenden uitslag, hadden gestreden. De stad was door de vloot der Keizerlijken beschoten, waar bij 1500 woningen der rijkste ingezetenen, met eene aanzienlijke waarde aan koopgoederen, in de asch waren gelegd. Een aanval op de stad was mislukt en met verlies van 300 der aanranders afgeslagen.

Uit Amoy wordt berigt dat de naar wraak dorstende mandarijnen meer dan 1000 personen, die verdacht waren van de opstandelingen te hebben begunstigd, hadden doen onthoofden. De man, die werd gehouden aan het hoofd te hebben gestaan, was, met zijn zoon, gevierendeeld, en hante hoofden op staken ten toon gesteld.

STADS BERIGTEN.

VERGADERING van den Gemeenteraad van Leyden, Donderdag den 19den Januarij 1854, 's namiddags ten 2 ure.

Onderwerpen:

- 1°. Het verleenen eener gratificatie aan W. Kemna Jr. Art. 50, 2de Gemeentewet.
- 2°. Benoeming eener Commissie.
  - a. Ter herziening van het Reglement van Orde dezer Vergadering.
  - b. » » » » de Instructie van den Secretaris.
  - c. » » » » » » » » Ontvanger.
  - d. om te dienen van berigt en raad, omtrent het Reglement van Orde van Burgemeester en Wethouders.
- 3°. Het voorstel omtrent de afschaffing van de Jaarmarkt of Kermis.
- 4°. Het voorstel van het Raadslid M^r. N. Sikkel Groos, tot aflossing der gevestigde schuld.
- 5°. Benoeming eener Commissie betreffende het verleenen eener toelage aan de eigenaars van den Schouwburg.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE LEYDSCHHE HOOGESCHOOL.

Den 16den Januarij de Heer F. T. Westerwoudt, van Amsterdam, in de Regten, na Openbare verdediging, zijner Dissertatie: *de motre, patri superstite, liberorum tutelam recusante.*

Denzelfden dag de Heer B. N. Rabouen, van Amsterdam, in de Regten, na Openbare verdediging van zijn Specimen: *de Jura Retentionis.*

222de Staats-Loterij.

Trekking der Derde Klasse.

1 ^{ste} Trekking.	No. 18790 een prijs van f 2,500.	Nos. 1703, 7763, 11390 en 15497 ieder een prijs van f 1,000.
2 ^{de} »	No. 13563 een prijs van f 25,000.	No. 7837 een prijs van f 1,250. Nos. 9794, 16696 en 17932 ieder een prijs van f 1,000.

ADVERTENTIE.

Heden beviel van een ZOON, mijne geliefde Echtgenoot A. G. DORREPAAL LEDEROER.

A. VAN IPEREN,

LEYDEN, 14 Januarij 1854.

Chirurgijn en Vroedmeester.

Bezoekers Algemeene Kennisgeving.

Heden overleed Mevrouw SUSANNE JEANNE BURKE, Weduwe van den Wel-Edelgestrengen Heer J. A. SCHMIDT, in leven Lector aan de gewezen Koninklijke Artillerie en Genieschool te Delft.

LEYDEN, 16 Januarij 1854.

Heden overleed tot mijne groote droefheid na eene kortstondige ongesteldheid mijne geliefde Echtgenote A. G. VERSLUYS, in den ouderdom van ruim 56 jaren.

MIDDELBURG, 15 Januarij 1854.

J. H. CORNELIJE.

Enige Kennisgeving.

KIESVEREENIGING GRONDWET EN KONING.

Vergadering tot het kiezen van eenen Candidaat voor den Gemeenteraad, op Woensdag den 18den Januarij 1854, des avonds ten zeven ure in het Gebouw der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen.

Naar aanleiding en tengevolge ener missive van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te *Leyden*, aan Zijne Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaken, houdende verzoek, dat in het belang van den Handel, en ten einde gelegenheid te erlangen tot het waarnemen der Graan- en andere Markten te *Rotterdam* een Spoortrein, vroeger dan die 's morgens ten tien ure van *Amsterdam* alhier aankomt, naar eerstgemelde stad zoude mogen vertrekken, is door den Raad van Administratie van de Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij bepaald, dat voortaan, 's Maandags van iedere week, 's morgens ten half zeven ure, eene Locomotief met ledigen wagentrein van 's *Hage* naar *Leyden* zal worden afgezonden, ten einde van daar ten zeven ure te vertrekken naar 's *Hage*, om ten acht ure van laatstgemelden plaats door te gaan naar *Rotterdam*; dat echter de Raad die proefneming niet wenschte te bestendigen, wanneer het getal Reisigers dat van dien nieuwen trein gebruik zal maken, binnen zeker tijdsverloop mogt blijken niet evenredig te zijn aan de mate van belangstelling, waarmee deze vermeerdering van gemeenschap wordt begeerd en te gemoet gezien, van welke bepaling, ingevolge uitnoodiging van den Heer Staatsraad Commissaris des Konings in Zuidholland, aan die belanghebbenden wordt mededeeling gedaan.

De Kamer van Koophandel en Fabrieken te *Leyden*,
A. HARTEVELT Jz., President.
Ter Ordonnantie van dezelve,
W. H. DOZY, Secretaris.

Men wenschte een JONGELING, van fatsoenlijke Ouders en van de Protestantische Godsdienst, 16 jaren oud zijnde, goed knunnende Schrijven en Rekenen, bekend met de Fransche, Engelsche en Hoogduitsche Talen, alsmede de twee eerste vloeibaar knunnende spreken, op een Kantoor van Administratieve of Commerciele zaken te plaatsen. Adres onder Lett. M. aan het Bureau dezer Courant.

De Ondergetekende verzocht geene Goederen of Gelden op haren Naam af te geven, dan tegen Contante Betaling of behoorlijk schriftelijk Bewijs, en op Naam en Woonplaats te willen acht geven.
A. M. SCHUURMANS STEKHOVEN.
Breedestraat, 2de huis van het Gangeltje te *Leyden*.

De Ondergetekende, Correspondent van de Inrigting voor Doorstommen-Onderwijs te *Rotterdam*, neemt de vrijheid de aandacht zijner Stadgenooten te vestigen op de deswege rondgezondene *Circulaire*. De Biljetten van Inschrijving zullen in den loop dezer week af en de volgende worden teruggesmaagd.

De gezamenlijke **PANVEN- en STEENBARKERS** in *Alkmaar* land berigten aan hunne geëerde Begunstigers, dat door onderscheidene redenen, **W. J. VAN DER BEEK** aanmerkelijk zijn verhoogd.

OPENBARE VERKOOPING.

(Om Contant Geld)

Men zal ten overstaan van den Notaris **J. P. W. SCHREMER**, den 23sten Januarij 1854, op de Buitenplaats *Vreewijk*, buiten de Koepoort van *Leyden*, onder Soeterwoud, des morgens ten 10 ure, Verkoopen:
Den Oostal van twee Huizen, een Stal voor 10 Paarden, een Meuken en een houten Loods, verder een Poort met Hekwerken, een Brug en een, nog, hooft, nieuwen Dalker, en eindelijk eene partij *Wijkers*, alles staande en liggende op de gronden van de Buitenplaats *Vreewijk* voornoemd.

Te bezigtigen *Terzinsdag* voor als Verkoopdag van des morgens 10 tot des namiddags ten 6 ure.

Bij **VAN DER MEER & VERBRUGGEN**, Boekhandelaars te *Rotterdam*, is uitgegeven en alom verzonden:

GODS VERTROOSTING EN ONZE SMART.

VERZAMELT over *Mattheus 23: 1-4* door **Dr. J. J. VAN OOSTERZEE**, Prijs 25 Cents.

Bij dezelfde is mede in 1853 verschenen:

Dr. W. FRANCKEN Afd. Joh. Lud. Vries, de Vriend van Erasmus, in zijn lezende merkwaardig Christelijk Theoloog en Philantroop der 16de eeuw. Met Portret. . . . . f 1.80.

Dr. B. GILBERT, Protestantische Brieven uit het Zuiden van Frankrijk en Italië. Reizeverhalen. Uit het Hoogduitsch door **J. OUDK VAN PUTTEN**, met Titel-Vignet en Plaat. . . . . f 3.60.

Dr. K. J. A. KEMMACH, De Christelijke Kerk in de drie eerste eeuwen. Voorlezingen. Met een Voorbericht van **H. HIEBINK**, Director van het Zendinghuis te *Rotterdam*. 2 Deelen compleet f 4.20.

Dr. J. J. L. TEN KATE, De eischen des tijds aan het Protestantisme. . . . . f 0.20.

N. G. NEES Afd. Hist. Atlas van Noord-Nederland, van de XVIde eeuw tot op heden. 4de Aflevering. . . . . f 2.00.

Dr. J. H. MERLE D'AUBIGNE, Geschiedenis der Hervorming in de XVIde eeuw. Uit het Engelsch door **J. OUDK VAN PUTTEN**. 5de Deel, in 6 Afleveringen. . . . . f 7.50.

Dr. A. NEANDER, Geschiedenis der Christelijke Godsdienst en Kerk. Uit het Hoogd. door **Dr. W. C. MAUVE**. 17de, 18de en 19de Aflevering. . . . . f 2.70.

Dr. J. J. VAN OOSTERZEE, Op Reis. Bladen uit de Portefeuille. f 2.25.
Rome's Overwinnaar. Toespraak en Gebed. . . . . f 0.25.

Een oude Strijd. Leerrede over Hand. XXVIII: 22. . . . . f 0.25.

De Slaande Engel. Leerrede over 2 Chron. VII: 13, 14. . . . . f 0.25.

Bedreigd maar veilig. Leerrede op den Gedenkdag der Kerkhervorming. . . . . f 0.25.

K. G. von RUDLOFF, Geschiedenis der Hervorming in Schotland; een Spiegel van Christ. Geloofsrecht in Leven, Lijden en Strijden. Uit het Hoogd. door **Dr. B. J. WESTERBEEK VAN ERTEN**. Met eene voorrede van **Prof. H. J. ROJJAARDS**. In 2 Deelen. I Dl. 1ste Stuk. f 2.20.

Dr. D. SCHENKEL, Gesprekken over het Protestantisme en Katholicisme. Uit het Hoogd. door **Dr. ALB. VAN TOORENBURG**. 2 Deelen compleet. f 8.80.

Wat is waarheid? Protestantische Beschouwingen en Wenschen bij den aanvang van het jaar. f 0.45.

Dr. H. N. van TEUTEM, De laatste Nacht des Heeren. Inleiding tot de laatste Gesprekken en Gebeden van *Jesus*, bij den Evangelist Johannes, Evang. XIII: 31—XVII: 26. In Brieven. Tweede verbeterde druk. In verg. linnen band. . . . . f 2.75.

Door **K. DE WAARD** is uitgegeven:

DE HEERSCHAPPIJ OVER DE TAAL, HET BEGINSSEL DER WELSPREKENDEID. Redovering ter aanvaarding van het Hooglerersambt aan de Hoogeschool te Groningen, den 26 November 1849, uitgesproken door

DR. M. DE VRIES.
Prijs f 0.60.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN. MAANDAG, 16 Januarij.

	Laast koers.	Hoogst koers.	Gebieden.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld a 2 p.c.	61 1/2	62	61 1/2
Dito Certificaten	7 1/2	7 3/4	7 1/2
Dito dito	7 1/2	7 3/4	7 1/2
Amortisatie Syndicaat	9 1/2	9 3/4	9 1/2
Handelmaatschappij	12 1/2	12 3/4	12 1/2
O. E. Leening	94 1/2	95	94 1/2
Dito Holl. Spoorweg	104 1/2	105	104 1/2
Aandelen Rijk-Spoorweg	104 1/2	105	104 1/2
Frankrijk, Certificaten	103 1/2	104	103 1/2
Dito dito	103 1/2	104	103 1/2
Rusland, Obl. 1798 en 1816	103 1/2	104	103 1/2
Dito dito 1828 en 1829	103 1/2	104	103 1/2
Cert. bij dito 1831 en 1833	92 1/2	93	92 1/2
Dito 1840	86 1/2	87	86 1/2
Dito bij STIEGLITZ & Co.	86 1/2	87	86 1/2
Dito dito Nieuwe Inschrijving in Assign.	86 1/2	87	86 1/2
Certificaten van dito	86 1/2	87	86 1/2
Polen, Aandelen 1836	154 1/2	155	154 1/2
Dito Obligatien	20 1/2	21	20 1/2
Sardinië, Obligatien	20 1/2	21	20 1/2
Dito Obligatien	20 1/2	21	20 1/2
Dito Binnend. a 6 m.	39 1/2	40	39 1/2
Bewijzen Coupons	4 1/2	4 3/4	4 1/2
Geen. W. B. bij Goll.	68 1/2	69	68 1/2
Dito	68 1/2	69	68 1/2
Dito Metall.	72 1/2	73	72 1/2
Dito Nieuwe	88 1/2	89	88 1/2
Dito 1844	87 1/2	88	87 1/2
Banken, Bank	48 1/2	49	48 1/2
Dito bij ROUSSEAU	48 1/2	49	48 1/2
Brazilia, 1824 120	95 1/2	96	95 1/2
Portugal, te Londen	85 1/2	86	85 1/2
Dito dito	85 1/2	86	85 1/2
PERU	63 1/2	64	63 1/2
VENEZUELA	63 1/2	64	63 1/2
MEXICO	63 1/2	64	63 1/2
AMERIKA, Bankactien	3 1/2	3 3/4	3 1/2
Grieken 6 1/2	6 1/2	6 3/4	6 1/2
Koers van het Geld: Beleming — p.c. Prolongatie 2 1/2 p.c.			
Wissel-Disconto —			
De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is 9.55 a 9.75			
te <i>Leyden</i> te Boekhandeling van J. C. DE LEE			

ZITTING VAN DEN GEMEENTERAAD VAN LEYDEN.

(Behoorende bij de Leydsche Courant van 18 Januarij 1854, N°. 8.)

Zitting van 16 Januarij.

Afwezig de HH. Bake, Cock, Adriaans, van Kaathoven en van Ouleren.

De Notulen der vorige vergadering zijn gelezen en goedgekeurd.

Zijn vervolgens door den Burgemeester overgelegd de navolgende, sedert de jongste zitting, ingekomen stukken, als:

1°. Adressen van de Kerkeraden der Nederduitsch en Walsch Hervormde gemeenten, van den Senaat der Hoogeschool en van eenige ingezetenen, allen betrekkelijk het voorstel tot afschaffing der Kermis.

2°. Rapport van Burgemeester en Wethouders op het adres van Jozef Kallenberg om eene grondrente op een hem toebehoorend huis geheven wordende, in overeenstemming te brengen met den titel.

Al deze stukken in de Leeskamer nedergelegd.

3°. Voordragt van Burgemeester en Wethouders, waarbij na de herziening in dit jaar bepaald, het reglement van orde van dat Collegie aan de goedkeuring dezer Vergadering wordt onderworpen.

Wordt besloten dit stuk te stellen in handen van de Commissie die met de herziening van het Reglement van orde dezer Vergadering en van de Instructiën van den Ontvanger en den Secretaris zal worden belast.

4°. Voordragt van Curatoren van het Gymnasium, verzoekende dat aan den Claviger, even als vroeger, weder eene gratificatie van f 60 zal worden toegekend.

Gesteld in handen der Commissie van finantie ten fine van berigt en raad.

Alsnu is aan de orde van den dag:

1°. Een adres van J. Hopman, Distillateur en Likeurstoker alhier, verzoekende afschriften van de stukken, welke betrekking hebben tot de invoering hier ter stede van den Thermometer Alcoométrique van Lerebours en Secretan, ten einde te kunnen beoordeelen, of voor hem daarin eenige bezwaren voorkomen, die zijn middel van bestaan zouden kunnen belemmeren.

Bij het ten deze overgelegd rapport van Burgemeester en Wethouders wordt voorgesteld aan den adressant te kennen te geven, dat overmits deze stukken, zoodanig als zij zijn liggende, voor den adressant van geen belang zijn, er geene termen zijn gevonden om gunstig op zijn verzoek te beschikken, welke voordragt evenwel met 13 tegen 7 stemmen is verworpen; en alsnu het verzoek zelve in stemming gebragt zijnde is ook dit verworpen met 11 tegen 9 stemmen, en alzoo besloten dat in zijn verzoek niet kan worden getreden.

Voor het rapport van Burgemeester en Wethouders hebben gestemd de leden Luzac, Bucaille, Stoffels, van der Boon Mesch, Lezwijn en de Voorzitter, en voor het verzoek de leden le Poole, Olivier, van der Hoeven, Gevers, Siegenbeek, de Breuk, Leembruggen, Taets van Amerongen en Ysselsteyn.

2°. Een adres van eigenaren van den Schouwburg, verzoekende eene tegemoetkoming uit de gemeentekas in de kosten van daarstelling van het gaudium, en daarenboven eene jaarlijksche toelage van f 1500 te beginnen met 1 Januarij 1854, onder zoodanige voorwaarden als de Raad zal vermeenen te behooren.

Burgemeester en Wethouders, in wier handen deze zaak was gesteld geweest, ten einde, na de requestanten te hebben gehoord, deze Vergadering te dienen van berigt en raad, — concludeerden bij hun deswegens uitgebragt rapport, om in zooverre aan hun verzoek te voldoen, dat aan de adressanten voor den tijd van vijf jaren eene jaarlijksche toelage van f 1000.— werd verleend, mits de zaal behoorlijk met gaz worde verlicht, en geregeld gedurende de winter avonden, van October tot Paschen, telken 14 dagen eene voorstelling worde gegeven door de Koninklijke Nederduitsche tooneellisten uit 's Gravenhage, en zij voorts zullen trachten, in die weken, waarin geene voorstelling plaats heeft, de Fransche en Hoogduitsche operisten te engageren, en eindelijk, dat zij voor de noodige verbeteringen en verfraaijingen in de zaal en koffijkamer en aan den voorgevel van het gebouw, overeenkomstig de behoefte en den geest des tijds zullen zorg dragen.

Bij de deliberatie hierover is door het lid Taets van Amerongen voorgesteld deze zaak Commissoriaal te maken, met uitnodiging aan de daarvoor te benoemen Commissie, om deze Vergadering binnen drie maanden te dienen van berigt en raad, na dienaangaande met de adressanten, eigenaars van den Schouwburg, in overleg te zijn getreden. Dit voorstel in stemming gebragt zijnde is hetzelfde met 12 tegen 8 stemmen aangenomen.

Tegen de leden: ten Sande, le Poole, Luzac, van der Hoeven, Stoffels, van der Boon Mesch, Lezwijn en Ysselsteyn.

3°. Het adres van den 1^{en} Commissaris van Politie W. Kemna Jr., waarnemende het O. M. bij het Kantongerecht alhier, verzoekende schadeloosstelling voor de vroeger door hem genotene toelage uit de gemeentekas, voor de waarneming van laatstgenoemde betrekking.

Het rapport van de Commissie van Finantie, hieromtrent uitgebragt, strekt om het verzoek voor geene gunstige beschikking vatbaar te achten, waarop, bij de deliberatiën hierover, door het lid Gevers als amendement is voorgesteld, aan den adressant, hangende de decisie van Z. M. op het aan H. D. ingediend adres, eene gratificatie van f 200.— toe te leggen.

Tot de stemming hierover overgegaan zijnde, verklaren zich 10 leden voor en 10 leden tegen hetzelfde, door welke staking van stemmen het nemen van een besluit, in gevolge Art. 50 der Gem. Wet tot eene volgende vergadering is uitgesteld.

Voor hebben gestemd de HH. Luzac, Bucaille, Gevers, Stoffels, van der Boon Mesch, Siegenbeek, Lezwijn, de Breuk, IJsseltijn en de Voorzitter.

Tegen: de HH. Sikkel Groos, ten Sande, le Poole, Kuntz, Olivier, van der Hoeven, de Moen, Lisman, Leembruggen en Taets van Amerongen.

Het lid van der Hoeven verlaat de vergadering.

4°. De Requesten van I. van Kampenhout Jr., P. H. Straatman, J. H. Landmeter, J. C. van Wijk, H. de Hollander, J. van Leeuwen, J. A. Biesiot, D. Lambinon Jr. en A. E. Blom, allen verzoekende, om als onvermogen, te worden vrijgesteld van de betaling der kosten voor hunne schutterlijke kleeding.

Conform de voordragt van Burgemeester en Wethouders, is na deliberatie met algemeene stemmen besloten de 8 eerstgenoemden als onvermogen te beschouwen, en hen in de kosten voor hunne kleeding als schutters, voor het geheel, uit de ge-

voor hante kleding als schuimers, voor het gelyk, oft de ge-
maakt als overvloedig te beschouwen, en niet in de kosten
na delibetatie met algemeene stemmen bevestigd, als 2 surtege-
de naam de voorzigt van handhaving van WY-buizen.

some technological and the fundamental in the development of the country. The country is now in a position to develop its own technology and to become a technological power. The country is now in a position to develop its own technology and to become a technological power. The country is now in a position to develop its own technology and to become a technological power.